

Omwervingen van een Schager gevelsteen.

Collectie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, objectnummer 20194853.

Het mooie plaatje hierboven is gemaakt in juni 1895. De naam van de fotograaf is niet bekend, maar het zou mij niet verbazen wanneer dit een foto van Niestadt zou zijn. Het is het oude raadhuis van Schagen voor de verbouwing in 1898. Bij die verbouwing is de klokgevel vervangen door een trapegevel. Op onderstaande uitsnede van een andere foto is duidelijk te zien dat er mooie gevelstenen aanwezig waren, waaronder een steen met daarop "ANNO" links en rechts een steen met het jaartal 1612.

Collectie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, objectnummer 20194855 (uitsnede)

Foto Niestadt.

1899, de verbouwing is klaar, het lijkt of alle gevelstenen zijn teruggeplaatst.

Foto Niestadt. (uitsnede)

Met een goede loep is op de originele foto duidelijk te zien dat de steen met het jaartal 1612 nu links is geplaatst. De rechter steen wordt aan het zicht onttrokken door een boomtak. Zou dit dan de "Anno" steen zijn? Lijkt me niet logisch, maar ja, wat niet kan..

Dan maar eens even zoeken in de ansichten of we daar de oplossing kunnen vinden:

Foto Brugemann.

Deze Ansicht werd verzonden in 1917.

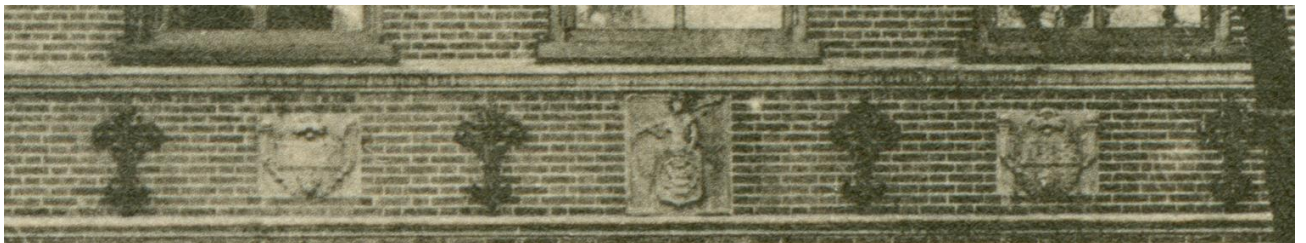

Foto Brugemann. (uitsnede)

Ook nu komt de loep er weer even bij. Op de originele foto is links duidelijk te zien dat het om de steen met het jaartal 1612 gaat. Maar ja, dat wisten we al. Rechts is toch een ander verhaal, dit is zeker niet de “anno” steen! Het lijkt duidelijk om een jaartal te gaan, maar welk jaartal dan en vooral, waarom? En dan, of het zo moet zijn, krijg ik van Jan Buisman een artikel uit een Schager Courant van net na de oorlog. Het gaat over “de geschiedenis van ons oude raadhuis”. Daarin staat onder andere dat de gemeente na aankoop van het pand in 1895 besloot de voorgevel te restaureren. Hiervan werd afgezien omdat na onderzoek duidelijk werd dat er aan de top van de gevel metselwerk van latere datum aanwezig bleek te zijn. “Hierop is de hele gevel vernieuwd, welk werk werd uitgevoerd door den heer P. Honijk, timmerman aan de Loet, naar eigen plan. Dit is, blijkens een gevelsteen, geschiedt in 1898. Wanneer men de gedachte aan oud wil opwekken, dan is dat goed en wel – al is een gevelsteen van 1612, die in het gebouw is aangebracht min of meer misleidend”. Hoe is het mogelijk, ik loop even vast met mijn onderzoek, en Jan brengt mij, zonder dat hij dat weet de oplossing! Nu ik het jaartal ken en de originele foto nogmaals bestudeer is geen twijfel meer mogelijk. Op de rechter steen stond het jaartal 1898.

De aanleiding tot bovenstaand verhaal is het volgende: In november 2016 kreeg ik een telefoontje van Wietse van der Wal. "Ik las zojuist in jouw boek "Mooi Schagen" dat er in de gevel van het oude raadhuis een gevelsteen zat met het jaar 1612. Nu ben ik al jaren in het bezit van een gevelsteen maar heb geen idee welke gevel deze steen ooit sierde. Direct ben ik naar buiten gegaan om te kijken welk jaartal er op de steen stond. Warempel! 1612! Wil je komen kijken?" Ik had even wat "voorwerk" gedaan en herkende de steen meteen als zijnde een gevelsteen uit het oude raadhuis.

Wietse van der Wal heeft de steen rond 1988 gekocht van Sembeau Lecocq. Deze was toen gebruiker van het Oostelijke slottorentje waarin zijn museum Slag aan de Somme 1914 -1918 was en nog steeds is gevestigd. Het lijkt aannemelijk dat de steen na de sloop van het raadhuis in dat slottorentje terecht is gekomen. Lecocq zal op enig moment hebben gedacht "1612? dat past niet tussen 1914-1918 dus dat ding kan wel eens weg". Van der Wal kocht de steen omdat hij hem mooi vond. Hij had echter geen idee van de herkomst en zette de steen achter in zijn tuin aan de Nijverheidstraat. Toen de familie in 2010 verhuisde naar de Melle Komrijstraat ging de steen mee.

Wietse van der Wal bij de steen die hij zo'n dertig jaar in zijn bezit heeft gehad.

De steen zoals ik hem aantrof in november 2016, begroeid met mos. Een aantal maanden later belde Wietse mij met de mededeling: "Ik heb besloten dat ik de steen aan jou ga verkopen." Toen ik de steen op ging halen heb ik hem samen met Wietse naar de auto gedragen, dat viel nog wel even tegen.

De "1612" steen nu, geduldig wachtend op een nieuwe bestemming...
Blijft alleen nog de vraag waar zijn de "anno" steen en de steen met het jaartal 1898 gebleven.
Mogelijk is de "anno" steen destijds vermaakt tot "1898" steen, en ligt nu ook ergens achter in een tuin. Wie weet komen we daar ooit nog eens achter.